

**Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги томонидан
2024 йил 1 чорагида амалга оширилган ишлар тўғрисида**

МАЪЛУМОТ

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикасида қурилиш соҳаси иқтисодийнинг жадал суръатлар билан ривожланиб бораётган тармоқларидан бири ҳисобланади.

Республика ҳудудларида қурилиш ишлари кўлами йил сайин ортиб бормоқда.

Жумладан, республика бўйича жами қурилиш ишлари ҳажми 2020 йилда **88 трлн. сўмни**, 2021 йилда **108 трлн. сўмни**, 2022 йилда **131 трлн. сўмни**, 2023 йилда **139 трлн. сўмни** ва 2024 йилнинг 1 чорагида **32 трлн. сўмни** (2023 йилнинг 1 чорагига нисбатан 118% ўсиш) ташкил этган.

Сўнгги йилларда қурилиш соҳасини ислоҳ қилиш бўйича **28 та** Президент ҳужжатлари ва **25 та** Ҳукумат қарорлари қабул қилинган.

Бундан ташқари, “Шаҳарсозлик кодекси” янги таҳрирда қабул қилинди.

Шунингдек, 2021-2025 йилларда қурилиш тармоғини модернизация қилиш ва инновацион ривожлантириш бўйича стратегия ва йўл харитаси тасдиқланди.

Ушбу ҳужжатлар доирасида қатор чора-тадбирлар ва ислоҳотлар амалга оширилди ҳамда бу борада муайян натижаларга эришилди.

Биринчидан, 2024 йилнинг 1 чорагида жами **33 та**, шундан **1 та** шаҳар, **10 та** шаҳарчаларнинг бош режалари ва **22 та** қишлоқ аҳоли пунктларининг шаҳарсозлик жиҳатдан ривожлантириш схемалари ишлаб чиқилиб, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Республика архитектура-шаҳарсозлик кенгаши йиғилиш муҳокамасига киритилиб, ўрнатилган тартибда Вазирлар Маҳкамасининг тегишли баёнлари билан тасдиқланди.

Иккинчидан, 2024 йилнинг 1 чорагида манзилли рўйхатга асосан қуйидаги техник-норматив ҳужжатлар ишлаб чиқилган:

- **9 та** шаҳарсозлик нормалари ва қоидаларга Адлия вазирлигидан экспертиза хулоса олинган;
- **4 та** Адлия вазирлигидан хулоса олиш учун киритилган;
- **13 та** идоравий келишувга киритилди;
- **3 та** Адлия вазирлигидан қайтарилган норматив ҳужжатлар қайта кўриб чиқилмоқда.

Учинчидан, иш турлари, қурилиш материаллари, машина ва механизмлари кўрсаткичларининг ягона базасини ўзида ифода этувчи “Қурилиш ресурслари миллий класификатори” ишлаб чиқилди.

Мазкур классификатор **187 мингдан ортиқ** номдаги ресурслардан (қурилиш материаллари, техникалар, иш турлари ва бошқа) иборат бўлиб, **42 та** боб, қисм, бўлим ва гуруҳлар кесимида таснифланган.

Классификатордаги ҳар бир ресурс ўзининг уникал кодига эга бўлиб, ИФУТ (ОКЭД) ва ТИФ ТН (ТН ВЭД) билан уйғунлаштирилган ҳамда ҳар бир маҳсулот ва хизматларнинг стандартлари кўрсатиб ўтилган.

Тўртинчидан, 2024 йилнинг 1 чорагида Ижтимоий ишлаб чиқариш ва инфратузилмани ривожлантириш (ПҚ-404) дастури доирасида 100% ижтимоий соҳа объектларнинг лойиҳа-смета ҳужжатлари ишлаб чиқилиб экспертизага тақдим этилди;

“Ташаббусли бюджет” дастури доирасида **3 865 та** объектлардан **2 983 тасининг** лойиҳа-смета ҳужжатлари ишлаб чиқилиб экспертиза кўригига тақдим этилди;

2024 йил учун Ижтимоий ишлаб чиқариш ва инфратузилмани ривожлантириш дастурига киритилиши белгиланган **840 та** янгидан бошланувчи объектлардан барчасининг лойиҳа-смета ҳужжатлари ишлаб чиқилиб экспертиза кўригига тақдим этилди.

Ҳозирда, 2024 йил дастури асосида тасдиқланган (330 ва 1680 ўринли умумтаълим мактаблар, 180 ўринли мактабгача таълим муассасаси, спорт майдончалари, 100 ўринли шифохона бинолари) намунавий лойиҳаларини БИМ технологияси асосида ишлар олиб борилмоқда.

2024 йилнинг 1 чорагида **8 та** ижтимоий соҳа объектларнинг объектларнинг намунавий лойиҳа ҳужжатлари ишлаб чиқилиши ташкил этилиб тасдиқланди.

Бешинчидан, Қурилиш соҳасида лицензиялаштириш ва аккредитациялаш бўлими томонидан 2024 йилнинг 1 чорагида жами **217 та** (4 хил йўналиш бўйича) лицензия ва **9 та** аккредитация гувоҳномалари берилган.

Олтинчидан, 2024 йил 1 чорак мобайнида вазирликнинг ҳудудий бошқарма (бўлим)лари томонидан жами “my.gov.uz” ахборот тизими орқали **82 987 та** объект бўйича давлат хизматлари кўрсатилган. Жумладан:

бино ва иншоотнинг ташқи кўринишини ўзгартиришни келишиш – **274 та**;

бино ва иншоотларнинг ихтисослашишини ўзгартириш, қайта қуриш, реконструкция қилиш ҳамда ўз ҳудудида қўшимча бино ва иншоотларни қуришни лойиҳалаштиришга рухсатнома бериш — **19 481 та**;

архитектура-режалаштириш топшириғини ишлаб чиқиш — **10 153 та**;

лойиҳа-смета ҳужжатларини келишиш 300 куб.м. дан катта — **10 542 та**;
лойиҳа-смета ҳужжатларини келишиш 300 куб. м. дан кичик — **41 426 та**;
кўчмас мулк бузилишга тушган ёки тушмаганлиги тўғрисида
маълумотнома бериш – **1 068 та**.

кўчмас мулк чегараларини бирлаштириш бўйича хулоса бериш – **43 та**.

Еттинчидан, “Шаффоф қурилиш” порталининг tender.mc.uz электрон платформаси орқали 2024 йилнинг 1 чорагида **1,46 мингта** объектларга лойиҳа ва пудрат ташкилотларини аниқлаш бўйича онлайн электрон тендер савдолари ўтказилган.

Саккизинчидан, Шаффоф қурилиш” тизими орқали 2024 йилнинг 1 чорагида **2,8 мингдан ортиқ** объект лойиҳасини экспертизадан ўтказилди. Натижада, **1,2 трлн. сўм** маблағ лойиҳаларнинг смета қисмидан иқтисод қилинди.

Шунингдек, 2024 йил 1 чорагида Инвестиция дастурига киритилган ижтимоий соҳа (мактаб, МТТ ҳамда ижод мактаблари) объектлари лойиҳа ҳужжатларининг **732 таси** лойиҳа ташкилотлари томонидан қайтадан ишлаб чиқилди ва экспертиза кўригига тақдим этилди. Шундан, **211 тасига** йиғма-эксперт хулосалари тақдим этилди.

Тўққизинчидан, “Рейтинг электрон платформаси” ахборот тизимида қурилиш пудрат ва лойиҳа ташкилотлари томонидан тендер савдоларида иштирок этиши учун уларни рейтинглари тегишли давлат органларининг ахборот тизимдлари билан интеграция қилиш орқали қурилиш пудрат ва лойиҳа ташкилотларини маълумотлари асосида рейтингни шакллантирилди. Жумладан 2024 йилнинг 1 чорагида мазкур платформадаги ташкилотлар сони 25 мингдан ортиқ:

- қурилиш-пудрат ташкилотлари рейтинг тизимида жами **22,9 мингдан ортиқ** қурилиш-пудрат ташкилотлари киритилган.

- лойиҳа ташкилотлари рейтинг тизимида жами **2,1 мингдан ортиқ** лойиҳа ташкилотлари киритилган.

Ўнинчидан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 13 апрелдаги ПФ-51-сон Фармони ҳамда Вазирлар Маҳкамасининг Манзилли рўйхатига кўра республика бўйича жами **90 923 та** хонадондан иборат **2012 та** уйлар қуриш белгиланган.

Ҳисобот даврида мазкур уйларнинг **63 363 та** квартирадан иборат **1 417 таси** (70 %) фойдаланишга топширилди. Шундан:

«Янги Ўзбекистон» массивларида **10 392 та** квартирали **357 та** уй-жой;

Тадбиркорлар томонидан **52 971 та** квартирали **1 060 та** уй-жойларни ташкил қилади.

Худудлар кесимида таҳлил қиладиган бўлсак бу кўрсаткич қуйидагича:

Қорақалпоғистон Р. – **41 та** (33 %), Тошкент ш. – **165 та** (72 %), Тошкент в. – **78 та** (68 %), Андижон – **126 та** (58 %), Бухоро – **80 та** (91 %), Жиззах – **63 та** (75 %), Қашқадарё – **118 та** (70 %), Навоий – **39 та** (88 %), Наманган – **72 та** (93 %), Самарқанд – **160 та** (78 %), Сурхондарё – **95 та** (38 %), Сирдарё – **27 та** (40 %), Фарғона – **213 та** (86 %), Хоразм – **140 та** (97 %).

Бугунги кунда 1 чоракда **6 432 та** хонадонли уйлар фойдаланишга топширилиб режага нисбатан **129 %** бажарилди.

Ўн биринчидан, қурилиш-монтаж ишлари устидан давлат назорати соҳасида 2024 йилнинг 1 чорагида худудий назорат инспекциялари томонидан жами **28 122 та** қурилиш объектлари (Давлат дастурлари бўйича - 9 235 та, тадбиркорлик объектлари - 18 887 та) қурилиш-монтаж ишлари назоратга олинган ва **25 230 таси** рўйхатдан ўтган.

Мазкур объектларда жами **49 500 мартаба** назорат ишлари амалга оширилди.

Худудий инспекциялар томонидан объектлар қурилишида аниқланган камчиликларни бартараф этиш бўйича бажарилиши мажбурий бўлган жами **28 176 та** (пудратчига – 8 630 та, буюртмачига – 11 577 та, лойиҳа ташкилотларига – 7 969 та) ёзма кўрсатмалар берилди. Шундан, жами **15 298 таси** (4 273 та пудратчи, 7 013 та буюртмачи ва 4 012 та лойиҳа ташкилотлари томонидан) ёзма кўрсатмалар бартараф этилган.

Буюртмачилар томонидан объектлар қурилишида аниқланган камчиликларни бартараф этиш бўйича жами **4 171 та** (лойиҳа – 796 та, пудратчи ташкилотларига - 3 375 та) ёзма кўрсатмалар берилди. Берилган ёзма кўрсатмалардан жами **2 214 таси** ёзма кўрсатмалар (лойиҳа – 428 та, пудратчи ташкилотлари томонидан – 1 786 та) бартараф этилган.

Лойиҳачилар томонидан объектлар қурилишида аниқланган камчиликларни бартараф этиш бўйича жами 820 та пудратчи ташкилотларига ёзма кўрсатмалар берилган бўлиб, **603 таси** бартараф этилган.

Худудий инспекциялар томонидан берилган ёзма кўрсатмалар белгиланган муддатларда ижроси таъминланмаганлиги сабабли “Маъмурий жавобгарлик тўғрисида”ги Кодекснинг 99-моддаси бўйича жами **2 942 та** (пудратчи - 876 та, буюртмачи – 1 666 та, лойиҳа ташкилотлари – 400 та) мансабдор шахсларга нисбатан маъмурий хужжатлар тўплами тайёрланиб, тегишлилиги бўйича маъмурий чоралар қўлланилди.

Қурилиш-монтаж ишларини тўхтатишлар **620 тани** ташкил этди. Шу билан бирга қурилиш нормаларга риоя қилмаган ҳолатда қурилиш-монтаж ишлари олиб борилганлиги сабабли **226 тасида** буздириш ишлари олиб борилди.

Қурилиш уй-жой коммунал хўжалиги инспекциясининг ҳудудий назорат инспекциялари томонидан киритилган тақдимномалар:

- қурилиш иштирокчилар томонидан муаллифлик ва техник назоратини бўзганлиги учун лицензиялар ва рухсат берувчи ҳужжатларни тўхтатиб туриш, тугатиш ва бекор қилиш бўйича жами **299 та** ҳолат (пудратчига – 62 та, буюртмачига – 108 та, лойиҳа ташкилотларига – 129 та);

- қурилиш объектларида сифатсиз қурилиш материаллари ва буюмлар фойдаланганлиги учун тегишли орган ва ташкилотларга **199 та** ҳолат (вазирлик ва идорага – **24 та**, сертификатлаштириш органларига - 68 та, ишлаб чиқарувчига – 107 та) юзасидан тақдимномалар киритилди.

Бугунги кунда **25 230 та** рўйхатдан ўтган объектларидан **2 689 таси** (10,6%) қурилиш-монтаж ишларини яқунлашиб фойдаланишга топшириш бўйича Давлат қабул қилиш комиссиясининг далолатномалари расмийлаштирилди.

Ўн иккинчидан, 2024 йилнинг 1 чорагида режалаштирилган қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳаларида малака даражасига мос равишда касбий фаолиятнинг устувор йўналишлари бўйича **9 та** касб ва мутахассисликларнинг касбий стандартлари тўлиқ ишлаб чиқилди.

Шаҳарсозлик соҳасидаги мутахассисларнинг фаолият йўналишлари бўйича ҳар уч йилда бир марта сертификатлаш тизими жорий этилди. Сертификатлаш ишларини амалга ошириш бўйича Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги ҳузурида **Компетенцияни ривожлантириш институтида 801 нафар** мутахассислар ўқув машғулотларига жалб этилди.

Ўн учинчидан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 25 декабрдаги ПҚ-404-сон қарорига асосан 2024 йилнинг 1 чорагида **18,2 .сўм** миқдоридаги маблағлар ўзлаштирилиб, **46,7 млрд.сўм** миқдоридаги маблағлар молиялаштирилди.

Ўзлаштирилган маблағлар ҳисобидан **5,3 км** иссиқлик тармоқлари, **1 та** қозонхоналарни қуриш ва реконструкция қилиш ишлари амалга оширилди.

Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлиги масъул бўлган лойиҳалар бўйича 2024 йилнинг 1 чорагида **36,3 млн.доллар** миқдоридаги маблағлар ўзлаштирилди. Жумладан лойиҳалар кесимида:

Жаҳон банки иштирокидаги “Андижон, Чирчиқ, Бухоро, Самарқанд шаҳарларида марказлаштирилган иссиқлик таъминоти тизимини реконструкция қилиш ва энергия самарадорлигини ошириш” лойиҳаси доирасида 2024 йилда 1 чоракда **7,5 млн.доллар** миқдоридаги маблағлар ўзлаштирилди.

Лойиҳанинг техник-иқтисодий асосларига киритилган ўзгартиришларни тасдиқлаш бўйича Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 22 декабрдаги 677/16-сон қарорига мувофиқ уйларнинг ички тизимини тиклаш пакети бўйича тендер ҳужжатлари лойиҳа консултант томонидан ишлаб чиқилмоқда.

“Олимпия шаҳарчасини барпо этиш” лойиҳасини амалга ошириш натижасида 2024 йил 1 чорагида **28,8 млн.доллар** миқдордаги маблағлар ўзлаштирилди. Амалда лойиҳа доирасида қурилиш ишлари олиб борилмоқда.

Ўн тўртинчидан, Тупроққала туманидаги “Муҳаббат” қозонхонасида қурилиш-монтаж ишлари якунланди. Натижада, **788 та** хонадонли **20 та** кўп қаватли уйлар иссиқлик энергияси билан таъминланди.

Бугунги кунда **12 та** объектда қозонхона бутловчи қисмлари олиб келиниб, **32 км** иссиқлик тармоқларини қуриш ва монтаж қилиш ишлари якунланди.

Жаҳон банки билан ҳамкорликда амалга оширилаётган “Андижон, Чирчиқ, Бухоро ва Самарқанд шаҳарларида марказлаштирилган иссиқлик таъминоти тизимини реконструкция қилиш ва энергия самарадорлигини ошириш” лойиҳаси доирасида **4 та 125 МВт** қувватга эга янги қозонлар ва **160 та** индивидуал иссиқлик пунктлари келтириб ўрнатилди, **10 км** иссиқлик тармоқлари янгиланди.

Хусусан, Андижон шаҳридаги **6 мингдан** ортиқ хонадонли **145 та** кўп қаватли уйлар ва **6 та** ижтимоий соҳа объектлари иссиқлик энергияси билан таъминланди.

“Янги Ўзбекистон” массивларини марказлашган иссиқлик энергияси билан таъминлаш мақсадида **38 та** объектларда **76 та** иситиш қозонларини ўрнатиш ва **82,2 км** иссиқлик тармоқларини қуриш ишлари амалга оширилди.

Ўн бешинчидан, 2024 йил давомида республикадаги бошқарув ташкилотларининг **126,6 млрд.сўм** маблағлари ҳисобидан **5 493 та** кўп квартирали уйни таъмирлаш бўйича Манзилли дастур тасдиқланди ҳамда жорий йилнинг 1 чорагида **661 та** кўп квартирали уйларда таъмирлаш ишлари олиб борилди.

Шундан, **508 та** кириш йўлаклари, **133 та** уйнинг ертўла ва уй ички муҳандислик-коммуникациялари, **461 та** электр тақсимловчи шитлар таъмирланиб, **478 та** кодли қулфли темир эшиклар ўрнатилди.

Вазирлар Маҳкамасининг 376-сон қарори билан **528 та** лифт ускуналари янгилаш бўйича манзилли дастур тасдиқланди. Бугунги кунда лифт ускуналарни янгилаш бўйича танланган лойиҳа ташкилотлари томонидан лойиҳалаш ишлари амалга оширилмоқда.

Бундан ташқари, Вазирлар Маҳкамасининг 2023 йил 15 ноябрдаги 602-сон қарорига асосан республикада **370 та** бошқарув органларида диспетчерлик хизматлари ташкил қилинди.

Республиканинг барча ҳудудларида кўп квартирали уйларни бошқариш органлари ҳузурида лифтларни мониторинг қилиш бўйича диспетчерлик хизматлари кўрсатилишини ташкил этиш ҳамда “Хавфсиз лифт” ягона идоралараро платформасини ишлаб чиқиш бўйича шахсий техник топшириқ ва бизнес режалари ишлаб чиқилди.

Шунингдек, тегишли вазирлик ва идоралар таклифларига асосан масъуллар томонидан платформа яратилмоқда.

Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлигининг “Кўп квартирали уйларда умумий мол-мулкни сақлаш, ундан фойдаланиш ва уни таъмирлаш ҳамда кўп квартирали уйга туташ ер участкасини ободонлаштириш учун мажбурий бадаллар ёки тўловларнинг энг кам миқдорини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида”ги буйруғи тасдиқланди ва Адлия вазирлиги томонидан 3501-сон билан рўйхатдан ўтказилди.

Кўп квартирали уйлар бошқарувчи бошқарув органларининг реестридан ўтказиш жараёнида ортикча сарсонгарчиликлар ҳамда бюрократияни олдини олиш мақсадида бошқарув органларининг элестрон реестри (reestr.kommunal.uz) платформаси 2024 йилда ишга туширилиб, реестрдан рўйхатдан ўтиш тўлиқ рақамлаштирилди.